

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu

Data posiedzenia: 18 marca 2011 r.

Nr posiedzenia: 86

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Łukasz J. Andrzejewski – przewodniczący komisji

Porządek posiedzenia: 1. Konsultacje z organizacjami zrzeszającymi twórców i innych pracowników kultury dotyczące projektu ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw (*druk sejmowy nr 3786*).

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Piotr Łukasz J. Andrzejewski, Barbara Borys-Damięcka, Andrzej Grzyb, Maria Pańczyk-Pozdziej, Andrzej Person, Janusz Sepioł, Wojciech Skurkiewicz, Michał Wojtczak,

– zaproszeni goście:

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
 - podsekretarz stanu Jacek Weksler,
 - dyrektor Departamentu Finansowego Wojciech Kwiatkowski,
 - zastępca dyrektora Biura Obsługi Prawnej Ewa Ziemiszewska,
 - dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa Zina Jarmoszuk,
 - zastępca dyrektora Departamentu Mecenatu Państwa Magdalena Kopczyńska-Zych,
 - dyrektor Departamentu Narodowych Instytucji Kultury Zenon Butkiewicz,
 - dyrektor Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów Piotr Majewski,
 - Biuro Obsługi Prawnej Joanna Kluczevska-Strojny,
 - Departament Narodowych Instytucji Kultury Kamila Stepień-Kutera,
 - ekspert Adam Barbasiewicz,
- Sejmik Województwa Mazowieckiego:
 - przewodniczący Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego Leszek Celej,
 - radna Ewa Tomaszewska,
- Mazowiecki Urząd Marszałkowski:
 - dyrektor Departamentu Kultury Jerzy Lach,
- Związek Unii Teatrów Polskich:
 - prezes Maciej Englert,
 - dyrektor Opery Poznańskiej Ryszard Markow,
- Biuro Stowarzyszenia Dyrektorów Teatrów:
 - Bartosz Zaczykiewicz,
- Związek Artystów Scen Polskich:
 - prezes Zarządu Olgierd Łukaszewicz,
- Związek Zawodowy Aktorów Polskich:
 - sekretarz Joanna Górniak,
 - rzecznik Agnieszka Kowalczyk,
- Sekcja Krajowa Pracowników Instytucji Artystycznych:
 - przewodnicząca Ewa Djaczenko,
- Forum Muzyków Orkiestrowych:
 - Artur Gadzała,

- Teatr Wielki-Opera Narodowa:
 - dyrektor Waldemar Dąbrowski,
 - pierwszy zastępca dyrektora Grzegorz Chelmecki,
 - Teatr Rozrywki:
 - dyrektor Dariusz Miłkowski,
 - Teatr Lalka:
 - dyrektor Jan Woronko,
 - Teatr Polonia:
 - dyrektor Roman Osadnik,
 - Fundacja Krystyny Jandy na Rzecz Kultury:
 - członek zarządu Maria Seweryn,
 - Polski Ośrodek Lalkarski POLUNIMA:
 - wiceprezydent Waldemar Wolański,
 - Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków:
 - prezes Antoni Wicherek,
 - Jolanta Sobczak-Smółka,
 - Polska Rada Muzyczna:
 - członek Grzegorz Michalski,
 - Międzyzakładowy Związek Zawodowy Artystów Chóru:
 - przewodniczący Wojciech Dylewski,
 - ekspert Piotr Figiel,
 - Związek Kompozytorów Polskich:
 - członek Prezydium Edward Sielicki,
 - Krajowa Rada Biblioteczna:
 - przewodniczący Tomasz Makowski,
 - Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich:
 - przewodnicząca Elżbieta Stefańczyk,
 - Polski Związek Bibliotek dla m.st. Warszawy:
 - pełnomocnik Zarządu Mirosława Majewska,
 - Miejska Biblioteka Publiczna w Elblągu:
 - dyrektor Jacek Nowiński,
 - Domy Kultury:
 - dyrektor Domu Kultury w Józefowie Danuta Wojciechowska,
 - dyrektor Domu Kultury w Górze Kalwarii Beata Polaczyńska,
 - dyrektor Domu Kultury w Sokołowie Podlaskim Maria Koc,
 - Sekcja Krajowa Pracowników Instytucji Artystycznych:
 - Członek Zbigniew Czapski-Kłoda,
 - aktorka Joanna Szczepkowska,
- przedstawiciel Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu Danuta Drypa.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Stanowisko w sprawie projektu ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw przedstawili reprezentanci organizacji zrzeszających twórców i innych pracowników kultury.

Odnosząc się do proponowanych w noweli zmian wprowadzających nowy model umów o pracę, zgodnie z którym będą one zawierane na czas określony - od jednego do pięciu sezonów, Prezes Związku Artystów Scen Polskich Olgierd Łukaszewicz poinformował, że część artystów niepokoi się o stabilność swego zatrudnienia. Stwierdził, że proponowane rozwiązania są nadmiernie formalizujące i pogarszające warunki działalności scenicznych instytucji kultury oraz warunki pracy artystów. Wyjaśnił, że ZASP stoi na stanowisku, że nieuzasadnione byłoby wprowadzenie wyłącznie jednorocznych (lub co najwyżej trzyletnich) kontraktów dla wszystkich aktorów zatrudnianych na nowych zasadach w teatrze z ustawowym zniesieniem - powszechnego, ustawowego obowiązku

zawierania z aktorami, podobnie jak ze wszystkimi innymi etatowymi pracownikami - umów o pracę na czas nieokreślony po zakończeniu dwóch umów na czas określony.

Jolanta Sobczak-Smółka ze Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków podkreśliła z kolei, że projekt ustawy nie uwzględnia specyfiki pracy w różnych zawodach artystów wykonawców, aktorów różnych specjalności, jak również muzyków, chórzystów, tancerzy. Jest ona zbyt odmienna, aby udało się jedną regulacją objąć wszystkie te grupy zawodowe. Zwróciła również uwagę, że budowanie prestiżu i renomy orkiestry to proces długotrwały i skomplikowany. Bazą dobrej orkiestry jest stabilny skład muzyków mający poczucie więzi z zespołem. Kontrakty czasowe, zdaniem J. Sobczak-Smółki, będą skłaniały muzyków do ustawicznego poszukiwania alternatywnych miejsc pracy.

Przedstawiciele Unii Teatrów Polskich uznali natomiast projekt ustawy jako niezwykle cenną inicjatywę. W opinii Ryszarda Markowa z Unii Teatrów Polskich, pomimo że nowe uregulowania niekompletnie regulują stan prawny, to idą we właściwym kierunku. Proponowane zmiany mają umożliwić osobom zarządzającym instytucjami kultury elastyczne zarządzanie, poprzez dostosowywanie stanu i jakości zatrudnienia.

Dyrektor Teatru Wielkiego Opery Narodowej Waldemar Dąbrowski pozytywnie ocenił z kolei regulacje dotyczące tzw. kontraktów dyrektorskich. Jak podkreślił, tego typu kontrakty menadżerskie dla dyrektora nie są gwarancją trwania na stanowisku dyrektora, ale gwarancją stabilności instytucji.

Przewodnicząca Krajowej Sekcji Pracowników Instytucji Artystycznych NSZZ "Solidarność" Ewa Djaczenko zwróciła uwagę, że aktualnie istnieją instrumenty prawne, pozwalające na swobodne zatrudnianie pracowników artystycznych przez pracodawców. Wyraziła wątpliwość dotyczącą zasadności i celowości proponowanych przepisów. Zdaniem E. Djaczenko zmiany zdecydowanie pogarszają sytuację pracowników artystycznych, są też dyskryminujące w stosunku do innych grup pracowniczych.

Odniosła się także do przepisu, nakładającego na pracownika artystycznego obowiązek uzyskiwania zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia. Może to dotyczyć np. aktora zatrudnionego na etacie w teatrze, a jednocześnie zamierzającego występować w filmie, w reklamie, serialu telewizyjnym itp., albo muzyka zatrudnionego w filharmonii na etacie i podejmującego dodatkową pracę. Pracodawca - czyli dyrektor teatru lub filharmonii - może taką zgodę uzależnić od uzyskania rekompensaty od podmiotu, na rzecz którego pracownik artystyczny będzie świadczył pracę, jeśli poniesie przez to rzeczywiste koszty (np. kosztów odwołania spektaklu, koncertu, kosztów dodatkowych prób i wprowadzenia na zastępstwo nowego wykonawcy). W opinii E. Djaczenko zapis ten jest sprzeczny z zasadą wolności pracy.

Ustawa zakłada również możliwość łączenia różnych form organizacyjnych instytucji kultury np. teatru i galerii, orkiestry i ogniska muzycznego, a w szczególnych sytuacjach nawet teatru i domu kultury. Przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Elżbieta Stefańczyk zauważyła, że od 1997 r. obowiązuje ustawa o bibliotekach, której jeden z artykułów zakazuje łączenia bibliotek z innymi instytucjami.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jacek Weksler przekonywał, że fundamentem proponowanych zmian jest autonomia instytucji kultury. Podkreślał, że w tej sprawie wszyscy powinni mówić jednym głosem, ponieważ autonomia instytucji kultury jest tak samo ważna dla dyrektora, dla publiczności, jak i dla artysty. Uspokajał również, że wszyscy artyści zatrudnieni dzisiaj na umowy o czas nieokreślony zachowają te umowy.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich